

V Z W S T R E E K P L A T F O R M + M E E T J E S L A N D
S A M E N S T E R K - S Y N T H E S E M O M E N T
1 8 / 4 / 2 0 0 8 - L O V E N D E G E M

Aanwezig

Amaut Mark	Coördinator Regionaal Welzijnsoverleg Meetjesland
Bertin Freddy	Voorzitter Streekplatform+ Meetjesland
Bruneel Dieter	Wetenschappelijk medewerker UGent
De Pauw Hedwig	Directeur provincie Oost-Vlaanderen
De Roo Johan	Voorzitter RESOC Meetjesland, Leie en Schelde
De Wael Werner	Coördinator Logo Meetjesland
Feusels Luc	Coördinator Plattelandscentrum Meetjesland
Geyssens Frank	Directeur RESOC Meetjesland, Leie en Schelde
Heene Aimé	Professor UGent (procesbegeleider)
Hennes Erik	Coördinator Toerisme Meetjesland
Loete Koen	Burgemeester Stad Eeklo
Matthijs Eddy	Secretaris Plattelandscentrum Meetjesland
Oyaert Els	Projectcoördinator Streekplatform+ Meetjesland
Quataert Piet	Coördinator Regionaal Landschap Meetjesland
Suykens Mark	Directeur VVSG
Van de Keere Bart	Schepen gemeente Sint-Laureins
Van Herck Bart	Directeur Streekplatform+ Meetjesland
Van Hoyer Dirk	Voorzitter RWOM en LOGO Meetjesland
Vandeputte Ronny	Afgevaardigd bestuurder Kringwinkel Meetjesland
Vanhee David	Intergemeentelijk archeoloog
Verhelst Bart	Coördinator Regionale Jeugdendienst Meetjesland

Aimé Heene verwelkomt in het bijzonder Mark Suykens, directeur VVSG.

1. Stand van zaken proces

Aime Heene licht toe dat de werkzaamheden tot nog toe in het kader van Samen Sterk!? werden samengevat in een tussentijds rapport (w erd doorgestuurd voorafgaand aan de vergadering). Aanvullingen vanuit de vergadering zijn w elkom.

2. Bespreking stellingen en vragen

Er vond een discussie plaats aan de hand van acht stellingen/vragen. Per stelling gaf Mark Suykens (VVSG) een voorzet voor de discussie. De vragen/stellingen:

1. Is differentiatie (en veelheid aan structuren) een kracht of een probleem?
2. Regionale arrangementen: w at zijn de lusten versus de lasten, de kosten versus de opbrengsten? (generiek)
3. Wat zijn de relevante vragen die een lokaal bestuur zich moet stellen om al dan niet toe te treden (of lid te blijven) van een regionaal arrangement?
4. Een beter overzicht van het geheel van arrangementen. Hoe noodzakelijk? Op w elke manier realiseren w e dit?
5. Hoe kunnen w e de terugkoppeling verbeteren tussen intergemeentelijke structuren en lokale besturen.
6. Sommige lokale mandatarissen of ambtenaren klagen over overbevraging (veel vergaderingen)
7. Hoe kan de afstemming en de verhoudingen tussen regionale structuren verder verbeteren?
8. Wat zijn de lasten en lusten van een streekintercommunale à la Leiedal (w erking w erd toegelicht op het benchmarkmoment)?

Conclusies van de bespreking:

Regionale organisaties zijn te bekijken vanuit een meervoudig perspectief

Als we kijken naar de werking van regionale structuren is het belangrijk niet elke structuur vanuit hetzelfde perspectief te bekijken:

- Sommige structuren zijn zeer sterk dienstverlenend naar de lokale besturen (en kunnen als dusdanig ook geëvalueerd worden), voorbeeld VM;
- Anderen hanteren een eigen regionaal perspectief, voorbeeld het Streekplatform+ Meetjesland met zijn regiomarketing;
- Tot slot zijn er structuren die kaderen binnen de provinciale gebiedsgerichte werking of binnen een gedecentraliseerd beleid van de Vlaamse Overheid, vb. Regionaal Welzijnsoverleg Meetjesland of Regionaal Landschap Meetjesland.

Vele structuren hebben een meervoudig perspectief.

Conclusie: als we enkel vanuit de scope van de lokale besturen kijken, is het normaal dat niet elk regionaal arrangement dezelfde meerwaarde genereert, hun perspectief en missie is immers uiteenlopend.

Wat met de veelheid aan structuren...

Reflecties vanuit de vergadering:

- Vanuit de toenemende druk op de lokale financiën is het noodzakelijk om te komen tot meer efficiëntie tussen de regionale structuren.
Regio's die hierop pro-actief inspelen zijn de winnaar.
- De veelheid aan structuren wordt niet door iedereen als een probleem ervaren. Positief is de rijkdom van de verscheidenheid en de verschillende culturen.
Een gezonde competitiviteit tussen structuren zorgt ook voor goede resultaten, elkeen wil het goed doen op zijn domein.
- Bij sommige bestuurders leeft de schrik van een Mexicaans leger tussen de gemeente en de provincie. Regionale structuren, die eens zijn opgericht, krijg je niet meer weg. Elke organisatie streeft immers naar continuïteit.
Hiertegenover moeten we evenwel een bredere range aan oplossingen zien.
Intergemeentelijke samenwerking, betekent niet per definitie institutionalisering.
Zo kan het intergemeentelijk overleg ook worden georganiseerd zonder extra personeel: via overleg op ambtelijke basis, overeenkomsten tussen gemeenten, peterschappen, ...
Noot: in het verleden is wel al gebleken dat het intergemeentelijk overleg dat niet extern wordt ondersteund soms een kort leven is beschoren.
- Tegenover de vervreemding die sommige besturen ervaren met intercommunales of regionale organisaties, plaatst Bart Van de Keere het model van de Welzijnsband.
De Welzijnsband is als OCMW-overleg zeer dicht georganiseerd bij de besturen. Er is geen eigen gebouw of management, het geheel blijft aangestuurd vanuit secretarissen en voorzitters.
- De veelheid aan structuren is voor een groot deel te verklaren vanuit een verkokerd Vlaams beleid. Het proces zou ook tot aanbevelingen moeten leiden aan de Vlaamse Overheid. Met name de vraag om de Vlaamse regio's niet in versnipperde slagorde te benaderen.

Netwerkmodel versus fusiestructuur

Het antwoord op de versnippering van structuren ligt voor sommigen in een fusiestructuur (streekintercommunale), voor anderen in een sterke netwerkstructuur

Mark Suykens zegt dat het opzet van een brede streekintercommunale deels tegen het Vlaamse beleid ingaat (Vlaanderen wil focus + 'zuivere' vormen van samenwerking), maar dat er zeker een meerwaarde uitgaat van een competente streekintercommunale.

Hij formuleert daarbij twee kanttekeningen:

- Maak de gebiedsomschrijving niet te groot (afstand, werkbaarheid): 12 à 13 gemeenten is voor hem nog OK;

- Er moet voldoende ruimte blijven voor differentiatie. Vanuit een intercommunale bestaat soms de nijging om uniforme oplossingen op te leggen voor iedereen.

Vanuit de vergadering was er niet zo'n animo voor het oprichten van een streekintercommunale. Argumentatie:

- De vzw -vorm van het Streekplatform+ laat meer ruimte voor flexibiliteit;
- Er is reeds de intercommunale Veneco met potentieel voor verdere ontwikkeling in het Meetjesland. Gent zal in de toekomst allicht meer met het stedelijk ontwikkelingsbedrijf gaan werken.
- Er is het gevoel dat we meer in netwerk dan in structuren moeten denken. Alles in een structuur brengen is toch onmogelijk. Een netwerkmodel betekent dan dat we ons als regionale structuren maximaal gaan afstemmen op elkaar. We gedragen ons als één structuur, hoewel we dat juridisch niet zijn. Er wordt herinnerd aan het concept Virtueel huis van de streek.

Relatie lokaal – regionaal

Om te komen tot een goede en volwassen relatie tussen lokale en bovenlokale besturen moeten volgende zaken alleszins verdere aandacht krijgen:

Competenties en attitudes van de deelnemers

De complexiteit van 'de gemeente' is danig toegenomen. Zeer zeker lokaal, maar ook bovenlokaal (verw evenheid van de gemeente met tal van bovenlokale instellingen en netwerken, cfr. het overzicht van boven- en interlokale netwerken).

Dit vraagt veel en andere competenties van lokale ambtenaren en mandatarissen.

Er wordt gesuggereerd om in dat verband 'creatief besturen' toe te spitsen op bepaalde noodzakelijke competenties. Een Plato-project voor politici en mandatarissen wordt gesuggereerd.

Goede terugkoppeling

De terugkoppeling lokaal-regionaal verloopt momenteel gebrekkig. Dit vraagt vooreerst meer discipline van de lokale participanten in het overleg.

Daarnaast worden initiatieven genoemd die vanuit de regionale structuren kunnen worden genomen: beurs, infomoment, uitleg over de regionale werking in gemeenteraden of commissies. Ook het gemeenschappelijk jaarverslag over de regiowerking (uitgedeeld op de vergadering) wordt als zeer nuttig ervaren.

In de marge wordt gewezen op beperkte betrokkenheid van het topkader (ontvangers en secretarissen) in de regionale werking.

Aansturing

Naar aanleiding van de opmerking dat mandatarissen worden overbevraagd, maakt Mark Suykens de bedenking of het wel nodig is dat gemeentelijke mandatarissen overal in het bestuur zitten van de intergemeentelijke structuren?

In sommige gevallen kan de directe aansturing via een raad van bestuur, vervangen worden door een beheersovereenkomst. Zeker in het geval van puur uitvoerende structuren.

Dat kan niet alleen het probleem van overbevraging oplossen, maar ook het probleem van organisaties die vaak blokkeren, omdat ze hun quorum niet halen van aanwezigheid.

Meer en meer differentiatie tussen gemeenten

We moeten ons bewust zijn dat gemeenten meer en meer vanuit hun eigen noden en doelstellingen gaan kiezen om deel uit te maken van een regionaal arrangement en niet langer vanuit een vorm van solidariteit.

Op die manier zal meer differentiatie ontstaan.

Bv. Waar de Woonw ijer voor vele kleine gemeenten een goede oplossing is, overweegt Maldegem bv. om in plaats van hun bijdrage van € 30.000, een eigen huisvestingsambtenaar in te zetten.

In dit verband rijst de vraag, w at doe je zelf als gemeente, w aneer kies je voor intergemeentelijke samenw erking?

VVSG w erkt aan kader voor interne verzelfstandiging van activiteiten, mogelijks is ook een dergelijk kader te ontw ikkelen om te beslissen over de opportuniteit van intergemeentelijke samenw erking.

Er is nog heel wat potentieel voor gemeenten om te besparen of aan efficiëntie te winnen via intergemeentelijke afspraken en samenwerking

Binnen Samen sterk!? w ordt sterk gefocust op de bestaande regionale samenw erkingsverbanden.

Daarbij mogen w e niet uit het oog verliezen dat er voor de gemeenten nog tal van andere mogelijkheden zijn om d.m.v. samenw erking te besparen.

Een aantal voorbeelden w orden gegeven: w aarom geen afspraken rond sportinfrastructuur of rond containerparken, w aarom bepaalde overheadfuncties zoals personeelsdienst, boekhouding, e.d. niet samen organiseren?

Relatie Streekplatform+ - RESOC

In de discussie komt ook de verhouding tussen RESOC en Streekplatform+ aan de orde. Vanuit RESOC vraagt men zich af hoe lang beide structuren naast elkaar kunnen blijven bestaan, vanuit het Str+ verw ijst men naar de argumentatie die destijds aanleiding w as om het STR+ te behouden naast RESOC. Het zal aan de streek zijn om uit te maken of deze argumenten (intersectoraal, focus Meetjesland, onafhankelijk statuut) nog valabel zijn. Het proces 'Samen Sterk!?' is alleszins een aanleiding om de verhouding op een gedocumenteerde manier te bespreken.

Wellicht zal ook het samenbrengen van de structuren in het Streekhuis, spontaan al een betere samenw erking van onderuit op gang brengen.

3. Opvolging en afspraken

De komende maand zal Sophie Riebbels (stagiaire bij het STR+) de interne analyse verder verfijnen. Medew erking van alle betrokken organisaties w ordt gevraagd.

Aan gemeenten en OCMW's zal gevraagd w orden het overzicht na te kijken van inter- en bovenlokale arrangementen (bijlage 2 van het tussentijds rapport)

Volgende plenaire bijeenkomst vindt plaats op vrijdag 29/08/2008, normaliter in het streekhuis, Heldenpark